

УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ

Навчально-науковий інститут педагогіки, психології, менеджменту та освіти дорослих

Кафедра педагогіки, методики та менеджменту освіти

СИЛАБУС
ПСИХОЛОГІЯ
ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Харків 2022

Кафедра	Кафедра педагогіки, методики та менеджменту освіти Department of Pedagogy, Methodology and Management of Education http://pmpn.uipa.edu.ua/?page_id=32&lang=uk
Назва навчальної дисципліни	Психологія виробничого навчання PSYCHOLOGY OF INDUSTRIAL TRAINING Навчальна дисципліна ведеться <i>українською</i> мовою
Рівень вищої освіти	Початковий (короткий цикл)
Викладач (-і)	1. к.п.н., доц. Бакатанова Вероніка Борисівна (лекції); <i>посилання на профайл викладача: Google Академія:</i> https://scholar.google.com.ua/citations?user=CT8CPyYAAAAJ&hl=ru контактний телефон: +380990478898; електронна пошта: bakatanova@gmail.com 2. асистент Дацун Галина Олексіївна (практичні заняття)
Сторінка дисципліни в системі дистанційної освіти УПА	https://do.uipa.edu.ua/course/view.php?id=1165
Консультації	Зазначається формат, розклад і місце проведення консультацій Очні консультації: Бакатанової В.Б. щопонеділка, щосереди та щоп'ятниці 14 ⁰⁰ -15 ⁰⁰ в ауд. 311/1 Усі запитання можна надсилати на електронну пошту <i>Бакатанової В.Б.</i> , вказану в цьому силабусі.

- 1. Коротка анотація до курсу** - Курс «Психологія виробничого навчання» охоплює розділи «Основи психології професійної діяльності» та «Професійне становлення особистості», які готують здобувача освіти відповідно до виконання посадових обов'язків інструктора виробничого навчання. Вивчення цього курсу дозволить застосовувати психологічні та освітні теорії у власній педагогічній діяльності під час спілкування з учнями та виборі навчальної стратегії їх розвитку, керувати навчанням професійній діяльності, використовувати у професійній діяльності основні психологічні положення, методи, принципи, застосовувати професійні педагогічні знання в роботі з робітниками енергетичної галузі, реалізовувати знання роботи з групами та особистостями, застосовувати психолого-педагогічний інструментарій при організації освітнього процесу.
- 2.** Вважаю доцільним підготовку здобувачів освіти до лекційних занять шляхом попереднього ознайомлення зі змістом лекційного заняття (тексти лекцій і презентації до лекції розташовані на сайті дистанційного навчання). Лекції пропоную у форматі проблемного навчання у діалоговій формі. Рекомендую перегляд відео сюжетів, що розташовані на сайті дистанційного навчання, для подальшого їх обговорення та реалізації на практичних заняттях, у самостійній роботі.
- 3. Мета та цілі курсу** – на підставі уявлення про психологічні процеси під час виробничого навчання, а також систему психологічних теорій і закономірностей сформуванню здатність здійснювати освітню діяльність, використовувати у професійній діяльності основні психологічні положення, методи, принципи, застосовувати професійні педагогічні знання в роботі з робітниками енергетичної галузі, обирати методи і засоби впливу на колектив у виробничому навчанні на основі емпатичної взаємодії, психологічно обізнано вирішувати педагогічні завдання, що виникають в процесі виробничого навчання, дотримуючись стандартів професійної етики.

Навчальна дисципліна у відповідності до стандарту забезпечує здобуття таких компетентностей:

ФК 15. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.

ФК 17. Здатність застосовувати основи педагогіки і психології виробничого навчання та дотримуватись стандартів професійної етики.

- 3. Формат навчальної дисципліни** - змішаний (blended) – атестований курс, що має супровід в системі дистанційної освіти.

4. Результати навчання – здатність застосовувати психологічні теорії і закономірності під час спілкування з учнями та виборі навчальної стратегії їх розвитку, застосовувати психолого-педагогічний інструментарій при організації освітнього процесу.

Очікувані результати навчання (ПР)	Складові результатів навчання
<p>ПР 09. Знати основи психології, педагогіки виробничого навчання, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою</p>	<p>ПР 09.1: знання сутності, особливостей, факторів та умов розвитку особистості учня;</p> <p>ПР 09.2: уміти проектувати індивідуальну освітню траєкторію учня на основі вивчення його особистості;</p> <p>ПР 09.3: реалізація психологічних теорій і закономірностей спілкування в колективі при виробничому навчанні</p>
<p>ПР10. Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації виробничого навчання</p>	<p>ПР10.1: володіти методами і засобами виробничого навчання;</p> <p>ПР10.2: застосовувати принципи виробничого навчання;</p> <p>ПР10.3: уміти складати план уроку виробничого навчання</p>
<p>ПР 15. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики</p>	<p>ПР 15.1: здійснювати психологічну взаємодію з групами та особистостями учнів на емпатійній основі;</p> <p>ПР 15.2: при організації виробничого навчання створювати педагогічно доцільні відносини та емоційно-психологічний клімат, дотримуватись вимог професійної етики в діяльності інструктора виробничого навчання.</p>

5. Обсяг курсу

Види навчальних занять	Кількість годин	Форми поточного та підсумкового контролю
Лекції	18	Опитування, виконання індивідуальних завдань, вирішення кейсів
Практичні заняття	12	Опитування, (комп'ютерне) тестування, письмові контрольні роботи.
Самостійна робота	60	Опитування, (комп'ютерне) тестування, колоквиум, вирішення кейсів.
Всього	90 (3 кредити)	Підсумковий контроль: Іспит

6. Ознаки навчальної дисципліни:

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність (спеціалізація), освітня програма (за необхідністю)	Нормативна / вибіркова
2022/2023	1	2 (весна)	Спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) Освітньо-професійна програма: Професійна освіта (Харчові технології)	нормативна (Н)

7. Пререквізити – «Вступ до фаху та виробниче навчання», «Загальна та вікова психологія», «Технології особистісного зростання та навчання».
8. Постреквізити – «Виробничо-педагогічна практика», «Атестаційний екзамен із загальної та професійно-педагогічної підготовки».
9. Технічне й програмне забезпечення та/або обладнання – клас комп'ютерної техніки для проведення практичних занять, проектор мультимедійних презентацій для проведення лекційних занять.
10. Політики курсу – 1) необхідно обов'язково бути присутнім на заняттях, пропущені заняття з будь-яких причин потрібно відпрацювати на індивідуальній консультації з викладачем; 2) вчасно виконувати завдання для самостійної роботи на сайті дистанційного навчання (за запізнені завдання – штрафується зняттям певних балів); 3) при виконанні

завдань особливі вимоги до академічної доброчесності (роботи з плагіатом не приймаються); 4) поведінка в аудиторії адекватна здобувачу освіти вищої школи (не запізнюватись, не розмовляти з друзями, виконувати вимоги викладача, активно працювати на заняттях).

Детально з умовами можна ознайомитися за посиланням:

1. [Положення про академічну доброчесність в УІПА.](#)
2. [Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Українській інженерно-педагогічній академії.](#)
3. [Положення про академічну доброчесність при виконанні письмових робіт здобувачами освіти Української інженерно-педагогічної академії.](#)
4. [Порядок оцінювання навчальних досягнень студентів Української інженерно-педагогічної академії.](#)

11. Календарно-тематичний план (схема) навчальної дисципліни

№ тижня	Вид і номер занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	К-ть годин
Змістовий модуль № 1. Основи психології професійної діяльності			
	Лекція 1	Вступна лекція	2
1	Лекція 2	Психологічна структура діяльності	2
	Лекція 3	Класифікація професій	2
	Практичне заняття 1	Професіограми основних професій та професіографічний підхід до виробничого навчання	2
	Самостійна робота 1	Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему «Професіограма інструктора виробничого навчання». Виконати завдання 1 на платформі дистанційного навчання.	12
2	Лекція 4	Основи професіографії	2
	Лекція 5	Мотивація вибору професії	2
	Практичне заняття 2	Порівняння структури професійної діяльності робітника та інструктора виробничого навчання	2
	Самостійна робота 2	Ознайомитись з відеороликами щодо вимог професіограми та особливостями уроку виробничого навчання. Виконання завдань 2 в системі дистанційного навчання.	12

		Доповнити конспект лекцій. Підготувати реферат на тему «Мій індивідуальний стиль професійної діяльності»	
Всього за змістовий модуль 1 – 38 (лекцій- 10 год., ПЗ – 4 год., СР – 24 год.)			
		Змістовий модуль № 2. Професійне становлення особистості	
3	Лекція 6	Психологічні засади професійної діяльності.	2
	Практичне заняття 3	Методи виявлення нахилів, інтересів і здібностей учнів для професійного самовизначення та встановлення емпатійної взаємодії.	2
	Лекція 7	Етапи професійного становлення особистості	2
	Практичне заняття 4	Психологічні складові індивідуального стилю професійної діяльності інструктора виробничого навчання на основі стандартів професійної етики.	2
	Самостійна робота 3	Доповнити конспект лекцій. Самостійно опрацювати тему «Індивідуальні психологічні якості інструктора виробничого навчання». Виконати завдання 3 на платформі дистанційного навчання. Написати есе на тему «Компоненти емпатійної взаємодії в діяльності інструктора виробничого навчання»	12
4	Лекція 8	Теорія поетапного формування розумових дій П.Я. Гальперина	2
	Практичне заняття 5	Дослідження впливу конформізму на взаємовідносини в трудовому колективі.	2
	Самостійна робота 4	Доповнити конспект лекцій. Виконати завдання 4 на платформі дистанційного навчання. Підготувати реферат на тему «Педагогічна етика у виробничому навчанні»	12
	Лекція 9	Соціально-психологічні проблеми емпатійної взаємодії у трудовому колективі	2
	Практичне заняття 6	Професійні вимоги та посадові обов'язки інструктора виробничого навчання. Педагогічна етика інструктора виробничого навчання.	2
	Самостійна робота 5	Доповнити конспект лекцій. Виконати завдання 5 на платформі дистанційного навчання	12
Всього за змістовий модуль 2 – 52 (лекцій- 8 год., ПЗ – 8 год., СР – 36 год.)			
Всього з навчальної дисципліни – 90 год. (лекцій – 18 год., ПЗ – 12 год., СР – 60 год.)			

12. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання: Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою. Робота здобувача впродовж

семестру/екзамен (іспит) - 73/27

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни

№	Види робіт здобувача	Оцінка
1.	Робота на лекціях (конспект лекцій)	0-9
2.	Робота на практичних заняттях	0- 24
3	Написання рефератів та есе	0-5
4	Захист реферату	0-2
5	Виконання завдань в системі дистанційного навчання	0-25
6	Складання тлумачного словника на англійській мові	0-8
7	Екзамен	0-27
	Всього за навчальну дисципліну	0-100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Підсумкова оцінка	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (екзамен)	Оцінка за національною шкалою (залік)
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Критерії оцінювання найбільш важливих з видів

Вид завдання	Критерії оцінювання
Контроль на лекційних заняттях: заповнення робочого зошиту з теми лекції, участь в обговоренні теоретичних питань лекції.	0,5 балів – активність здобувача освіти на лекції, заповнення робочого зошиту з теми лекції, участь в обговоренні питань теоретичних питань лекції, вірні відповіді на запитання викладача.
Публічний виступ на практичних заняттях.	0,5-1 бали – здобувач освіти отримує за активну роботу на практичному занятті: <ul style="list-style-type: none">– підготовленість домашніх завдань до початку ПЗ;– обов'язковий виступ, публічний захист завдань;– активність в ході виконання завдань;– участь в обговоренні питань ПЗ;– рецензування відповідей інших студентів.
Самостійне виконання завдань на сайті дистанційного навчання.	1-4 балів – всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури, носять творчий характер; перевірені викладачем в дистанційному режимі.

Умови допуску до підсумкового контролю:

- 1) Відпрацювання усіх практичних і лекційних занять;
- 2) Робота здобувача впродовж семестру оцінено не менше, ніж на 60 балів.

13. Питання до іспиту

1. Назвіть і охарактеризуйте складові професійної компетентності інструктора виробничого навчання.
2. Охарактеризуйте структуру діяльності. Наведіть приклади.
3. Охарактеризуйте класифікацію потреб людини А.Маслоу.
4. Охарактеризуйте працю як вид діяльності.
5. Охарактеризуйте навчання як вид діяльності.

6. Охарактеризуйте основні види людської діяльності.
7. Охарактеризуйте соціально значущі якості особистості в професійній діяльності (на прикладі конкретної робітничої професії).
8. Охарактеризуйте існуючі умови професійної діяльності (на прикладі професійної діяльності інструктора виробничого навчання).
9. Охарактеризуйте напрями, за якими формується психологічна готовність до професійної діяльності.
10. Охарактеризуйте рівні, за якими здійснюється кваліфікаційний розвиток особистості і здобуття нею професійної майстерності (за В.О. Моляко)
11. Охарактеризуйте основні етапи формування розумових дій (за теорією П.Я. Гальперина).
12. Охарактеризуйте поняття «група» і «колектив».
13. Охарактеризуйте поняття «реальна група» та наведіть приклади.
14. Охарактеризуйте поняття «умовна група» та наведіть приклади.
15. Доведіть на прикладі різницю між формальною (офіційною) та неофіційною групами.
16. Надайте визначення поняття «колектив» та охарактеризуйте його найбільш суттєві ознаки.
17. Охарактеризуйте визначальні чинники при соціальній фасилітації.
18. Назвіть причини виникнення ефекту соціальної фасилітації.
19. Охарактеризуйте причини конформної поведінки особистості.
20. Охарактеризуйте чинники феномену соціальної лінії.
21. Охарактеризуйте основні «групові ефекти» та наведіть приклади.
22. Охарактеризуйте чинники, від яких залежать емоційні цикли групи при груповому ефекті маятника?
23. Охарактеризуйте працю як вид діяльності.
24. Охарактеризуйте основні складові діяльності, які виокремились з поширенням діяльнісного підходу підходу.
25. Охарактеризуйте основні етапи професійного становлення особистості.
26. Охарактеризуйте основні акмеологічні закономірності.
27. Охарактеризуйте психологічну теорію діяльності О.М. Леонтьєва
28. Охарактеризуйте структуру професійної діяльності інструктора виробничого навчання.
29. Охарактеризуйте структуру професіограми та її призначення.
30. Охарактеризуйте загальний зміст теорії поетапного розвитку розумових дій.

14. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна (базова) література

1. Баклицький І. О. Вивчення проявів психічної дезадаптації курсантів навчальних закладів ДСНС України / І. О. Баклицький, В. І. Слободяник // Теоретичні і прикладні проблеми психології. – 2015. – № 1. – С. 19-24. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tipp_2015_1_5
2. Баклицький І. О. Психологія праці : підруч. / І. О. Баклицький. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : Знання, 2008. – 655 с
3. Бех І. Д. Виховання як вища професійна майстерність педагога / І. Д. Бех // Новые технологии обучения. Науч.-метод. сб. / Институт инновационных технологий и содержания образования Министерства образования и науки Украины. – Киев, 2014. Вып. 81. – С. 24–30.
4. Мій професійний вибір: тренінг старшокласників / Р. М. Білоус // Практична психологія та соціальна робота – 2011. – № 1. – С. 16-20.
5. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник / В. В. Рибалка. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. — 136 с
6. Рибалко В.В. «Психологія та педагогіка праці особистості: від обдарованості дитини до майстерності дорослого: посібник»; – К. : Інститут обдарованої дитини, 2014. – 220 с.

Додаткова (допоміжна) література

1. Закон України «Про вищу освіту»
2. Закон України «Про професійно-технічну освіту»
3. Закон України «Про передвищу освіту»
4. Педагогічна книга майстра виробничого навчання: [навч.-метод. посібник] / за ред. Н.Г. Ничкало. –[2-ге вид., допов.]. – К.: Вища школа, 1994. – 383 с.
5. Шапар В. Б. Сучасний тлумачний психологічний словник: близько 2500 термінів / В. Б. Шапар. – Х.: Прапор, 2007. – 640 с.
6. Щербакова І. М. Психодіагностика професійного самовизначення особистості : навч.-метод. посіб. / І. М. Щербакова, Г. А. Стадник. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2012. – 324 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронний навчально-методичний комплекс з дисципліни «Професійна педагогіка» - www.cdo.uipa.kharkov.ua
2. [Положення про академічну доброчесність в УІПА.](#)
3. [Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Українській інженерно-педагогічній академії.](#)
4. [Положення про академічну доброчесність при виконанні письмових робіт здобувачами освіти Української інженерно-педагогічної академії.](#)
5. [Порядок оцінювання навчальних досягнень студентів Української інженерно-педагогічної академії.](#)

Зміст силябусу відповідає робочій програмі навчальної дисципліни.

Завідувач кафедри

Наталія БРЮХАНОВА